

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Physical Planning Construction and
Environmental Protection

Broj: 05-04-20911-2/20 ZJ
Sarajevo, 15.07.2020.godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
-OVDJE-
n/r Dr. Mirza Čelik, predsjedavajući

Predmet: Informacija o realizaciji Zaključka Skupštine Kantona broj 01-04-20911-2/20 od 16.06.2020.g.

Skupština Kantona Sarajevo je na osnovu člana 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo na sjednici održanoj dana 16.06.2020.godine, u okviru razmatranja Informacije o zaštiti zraka u Kantonu Sarajevo, a na prijedlog zastupnice Nejre Dizdarević, donijela slijedeći **Zaključak**:

"1. Obavezuje se Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša da izvrši popis svih kotlovnica, postrojenja za zagrijavanje na području Kantona Sarajevo koje koriste ugalj.

2. Obavezuje se Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, te ostala resorna ministarstva da ukoliko postoje kotlovnice-postrojenja za zagrijavanje koje koriste ugalj, a nalaze se u zgradama koje su vlasništvo Kantona Sarajevo ili općina na području Kantona Sarajevo da preduzmu sve potrebne radnje kako bi se izvršila promjena energenta pomoću kojeg se vrši zagrijavanje.

3. Obavezuje se Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša da u saradnji sa nadležnim državnim i federalnim javnim organima poduzme sve radnje kako bi državni i federalni javni organi ukoliko posjeduju kotlovnice-postrojenja za zagrijavanje koja koriste ugalj bila zamijenjena postrojenjima koja koriste ekološki prihvatljiv energent."

Tim povodom Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša dostavlja Informaciju o realizaciji navedenog Zaključka kako slijedi:

U skladu sa Zakonom o zaštiti zraka («Službene novine Federacije BiH» br.33/03 i 4/10), Pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak («Službene novine Federacija BiH» br.9/14 i 97/17) i Odlukom o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo» br.23/16.), svi operatori postrojenja za sagorijevanje (ložišnih instalacija) su dužni obezbijediti mjerenja emisije iz postrojenja za sagorijevanje u cilju dokazivanja da postrojenje zadovoljava granične vrijednosti emisije propisane Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje («Službene novine Federacija BiH» br.3/13 i 92/17).

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029,
Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Obavijest o obavezi monitoringa emisija iz postrojenja za sagorijevanje, Obrazac izvještaja o mjerenju emisija iz postrojenja za sagorijevanje i Uputstvo za popunjavanje obrasca, nalaze se na stranici Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša : <https://mpz.ks.gov.ba/sektori/sector-za-zastitu-okolisa/zastita-zraka/registar-emisija-iz-lozista>

Na osnovu prispjelih izvještaja, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša u saradnji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona, od 2003.godine vodi Registar emisija iz postrojenja za sagorijevanje (kotlovnica) na području Kantona Sarajevo u elektronskom obliku. Za potrebe Ministarstva, Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo vrši unos podataka o emisiji polutanata iz navedenih postrojenja. Svi izvori za koje postoje izvještaji o praćenju emisije iz ložišta su uvršteni u Registar. Registar sadrži 732 operatora, od kojih najveći broj kao energent koristi prirodni gas. Registar se stalno mijenja, budući da se neki pogoni zatvaraju, dok neki počinju sa radom.

Ministarstvo kontinuirano vrši unos podataka u Registar postrojenja za sagorijevanje Kako bismo upotpunili Registar podacima operatora koji ne izvršavaju obavezu mjerenja emisije i dostavljanja izvještaja u skladu sa važećim propisima, ovo Ministarstvo, u saradnji sa Kantonalnom upravom za inspeksijske poslove KS, stručnim institucijama, laboratorijama koje vrše mjerenje emisije iz ložišta, te kroz kontrolu izdatih okolinskih dozvola, kontinuirano radi na upotpunjavanju podataka. Takođe, Ministarstvo je upućivalo zahtjeve općinama za dostavu podataka o svim subjektima koji posjeduju postrojenja za sagorijevanje.

Međutim, tražene informacije nismo dobili od svih, sa obrazloženjem da ni općine nemaju podatke o pravnim i fizičkim subjektima koji produkuju emisije u zrak.

Stoga je uključeno i Ministarstvo privrede, koje ja nakon upućivanja zahtjeva za dostavu podataka od općina dobilo podatke koji ili nisu upotrebljivi ili se svode na nekompletne informacije koje je potrebno dodatno obrađivati.

Činjenica je da operatori pogona i postrojenja nedovoljno prate propise i obaveze koje su dužni ispunjavati, a inspekcija, zbog nedovoljnih kapaciteta, nije u mogućnosti iskontrolisati sve obveznike mjerenja emisije i dostavljanja izvještaja. Kadrovskim kapacitetima ne raspolaže ni Ministarstvo, zbog čega je predloženo osnivanje Centra za upravljanje kvalitetom zraka koji bi, između ostalog, imao i funkciju vođenja Registra emisija i zagađivača u elektronskoj formi i koji bi bio dostupan svim korisnicima.

Inače, u Registru pogona za sagorijevanje je najmanji broj operatora koji koriste ugalj kao energent i izdvojeno ih je ukupno 26. To su uglavnom privredni i poslovni subjekti sa malim kapacitetom ložišta, ispod 1MW. Kontrolu emisija, pa i kvalitet goriva koji se koristi, vrši kantonalna inspekcija za zaštitu okoliša. Ukoliko se radi o pogonima za koje je nadležna federalna inspekcija, svake grijne sezone se zahtijeva dodatna kontrola i podnošenje izvještaja. U tom smislu Ministarstvo će zatražiti i dodatno postupanje vezano za realizaciju tačke 3 predmetnog Zaključka.

Međutim, sa stanovišta uticaja na kvalitet zraka daleko veći značaj imaju kućna ložišta, koja koriste ugalj.

Kako bi se na sistematski način riješilo pitanje uticaja emisije kućnih ložišta na zagađenost zraka u zimskom periodu koji iznose oko 50% na nivou cijelog Kantona, potrebno je izraditi Registar, odnosno izvršiti popis svih ložišta koja za grijanje koriste čvrsto gorivo. To će se realizovati kroz pripremu Strategije ograničenja korištenja uglja i ostalih čvrstih goriva za period 2021-2031.godina. Izradu Strategije Ministarstvo je obezbijedilo u saradnji sa UNDP-jem i uz finansijsku podršku Ambasade Kraljevine Švedske u BiH. Uskoro će biti raspisan tender za odabir konsultanta, a postupak izrade će trajati do decembra 2021.godine.

Upravo je najzahtjevniji dio popis individualnih ložišta, kojih je oko 100.000 u Kantonu, a koja koriste čvrsti energent. Na osnovu prispjelih podataka, dobiće se odgovor na pitanja gdje usmjeriti aktivnosti i sredstva za sanaciju i unapređenje sistema grijanja individualnih objekata i njihovu energijsku efikasnost.

Što se tiče provođenja mjera i zamjene ekološki neprihvatljivih energenata pomoću kojih se vrši zagrijavanje objekata javnog sektora, Ministarstvo ove aktivnosti provodi kroz projekte energetske efikasnosti.

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029,
Fax: + 387 (0) 33 562-031

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

U tom smislu, od 2015. godine, u saradnji sa UNDP-ijem uspješno se realizuje Projekat "Zeleni ekonomski razvoj", kojim je do danas obuhvaćena energijska sanacija ukupno 58 javnih objekata iz sektora obrazovanja, zdravstva, unutrašnjih poslova, rada i socijalne politike, te kulture.

Jedna od mjera povećanja energijske efikasnosti (a što je prevashodno i jedan od osnovnih kriterija za odabir javnih objekata) uključuje i mašinske mjere, koje u zavisnosti od objekata i lokacije na kojoj su smješteni, podrazumijevaju i rekonstrukciju postojećih i/ili izgradnju novih kotlovnica i promjenu loših energenata (npr. lož ulje, ugalj i sl.) na one ekološki prihvatljivije (prirodni gas, daljinsko grijanje, i dr.).

Inače, u Studiji energijske efikasnosti javnih objekata u Kantonu Sarajevo (koja je izrađena u okviru Projekta "Zeleni ekonomski razvoj"), za svega 6 od ukupno 322 tretirana javna objekta navedeno je da koriste ugalj i/ili drvo kao energente za zagrijavanje. Od toga dva su javna objekta obuhvaćena Projektom "Zeleni ekonomski razvoj" (jedan u 2019. - Dom zdravlja Ilijaš, ambulanta Mrakovo, a jedan u 2020. godini - Dom zdravlja Ilijaš, ambulanta Dragoradi), dva Projektom "Energijska efikasnost u javnim objektima Kantona Sarajevo" čija će se realizacija finansirati u narednom periodu iz kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (OŠ "Podlugovi" - PŠ "Ljubnići" i OŠ "Stari Ilijaš" - PŠ "Malešići"), zatim jedan je objekat (OŠ "Stari Ilijaš" - PŠ "Bioča") utopljen sredstvima Općine Ilijaš i Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade, dok jedan objekat nema riješene imovinsko-pravne odnose (Srednja škola za okoliš i drveni dizajn - radionica).

S druge strane, imajući u vidu da i lož ulje spada u kategoriju loših energenata sa stanovišta negativnih uticaja na kvalitet zraka, Projektom "Zeleni ekonomski razvoj" za nekoliko objekata koja koriste ovu vrstu energenta izvršena je konverzija kotlovnica i uveden je okolišno prihvatljiv energent (prirodni gas i dr.). Shodno prethodno navedenom, za slijedeće javne objekte izvršena je zamjena loših energenata na one ekološki prihvatljivije:

- Dom zdravlja Trnovo - Ambulanta Šabići i OŠ "Srednje" - PŠ "Gajevi" - sa uglja i/ili drveta na pelet,
- OŠ "Hilmi ef. Šarić" Tarčin, OŠ "9. maj" Pazarić, Kantonalna psihijatrijska bolnica Jagomir, JU "Terapijska zajednica Kampus" Kantona Sarajevo - muško i žensko odjeljenje, Policijska stanica Trnovo, Dom zdravlja Ilijaš - ambulanta Srednje, Dom zdravlja Trnovo - Ambulanta Dejčići, OŠ "Porodice ef. Ramić" - PŠ "Kamenica Gora" - sa lož ulja (LLU) na pelet,
- Šesta osnovna škola Ilidža, OŠ "Vladislav Skarić" - sa lož ulja (LLU) na prirodni gas,

Za četiri javna objekta iz 2019. godine (Bosanski kulturni centar, Arhitektonski/Građevinski fakultet, JU "Željeznički školski centar" i JU "Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu") planirano je priključenje na centralni sistem daljinskog grijanja, dok je na ostalim objektima na kojima nije vršena zamjena energenta (zbog činjenice da je to tehnički neizvodivo ili se u objektima kao energent koristi prirodni gas ili daljinsko grijanje), realizovane su ostale mjere povećanja energijske efikasnosti koje dodatno doprinose smanjenju korištenja toplotne energije, odnosno unaprijeđenju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo.

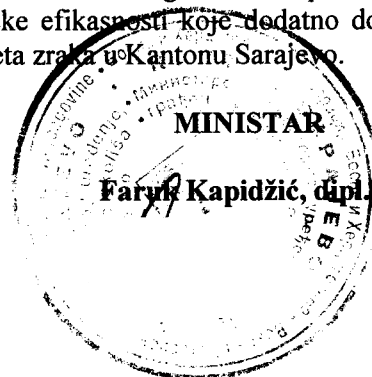
Obradila: Jasmina Zelić-Hadžiomerović,
stručni savjetnik za zaštitu zraka

F
Z

19
, pomoćnik ministra

I

- Naslovu
- Stručna služba Vlade (na znanje)
- Evidencija
- Arhiva

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029,
Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

